

شناسایی پیشران‌های آینده کسب میزبانی رویدادهای بین‌المللی ورزشی

میثم کریمی^۱

عادل افکار^۲

غلامرضا خاکساری^۳

مجید سلیمانی^۴

[10.22034/ssys.2022.2434.2758](https://doi.org/10.22034/ssys.2022.2434.2758)

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۱/۴/۲۴

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۱/۹/۲۹

امروزه، پدیده درخواست میزبانی رویدادهای بزرگ بخشی از راهبردهای توسعه شهرها و کشورها شده است. درخواست میزبانی رویدادهای بزرگ ورزشی ابزاری برای تحریک و شروع به حرکت سریع‌تر و مؤثرتر ماشین توسعه است. هدف این پژوهش، شناسایی پیشران‌های آینده کسب میزبانی رویدادهای بین‌المللی ورزشی بود. این پژوهش از لحاظ راهبرد هدف‌گذاری کاربردی و روش آن توصیفی-تحلیلی و براساس روش‌های آینده پژوهی، تبیینی می‌باشد. جامعه آماری این پژوهش را اساتید دانشگاهی رشته مدیریت ورزشی، مسئولان وزارت ورزش و جوانان و مسئولان فدراسیون‌ها که سابقه برگزاری مسابقات و حضور در مسابقات بین‌المللی را داشتند تشکیل می‌دادند. انتخاب این افراد به‌صورت هدفمند به تعداد ۲۰ نفر بود. جهت شناسایی موضوعات مؤثر بر آینده کسب میزبانی رویدادهای بین‌المللی ورزشی از مرور ادبیات تحقیق و همچنین مصاحبه با صاحب‌نظران استفاده شد.

نتایج به‌دست آمده نشان داد که ۲۴ عامل به‌عنوان مولفه‌های مؤثر در آینده کسب میزبانی رویدادهای بین‌المللی ورزشی دارای اهمیت هستند. براساس یافته‌های تحقیق چهار متغیر روابط دیپلماتیک (دیپلماسی ورزشی)، وجود جاذبه‌های توریستی، زیرساخت‌های ورزشی و زیرساخت‌های شهری و کشوری جزو پیشران‌های کلیدی کسب میزبانی رویدادهای بین‌المللی ورزشی در آینده می‌باشند که با توجه به ماهیت پژوهش که با رویکرد آینده‌پژوهی انجام گرفته است، اهمیت و عدم قطعیت بالایی را برای خود ثبت کرده بودند. براین مبنا در برنامه‌ریزی‌های آتی و تعیین سناریوهای محتمل پیش‌رو لازم است مورد استفاده قرار گیرند.

واژگان کلیدی: آینده‌پژوهی، کسب میزبانی و رویدادهای بین‌المللی ورزشی.

^۱ دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، واحد همدان، دانشگاه آزاد اسلامی، همدان، ایران

^۲ استادیار، گروه تربیت‌بدنی، واحد ملایر، دانشگاه آزاد اسلامی، ملایر، ایران (نویسنده مسئول)

E-mail: Afkar_adel@yahoo.com

^۳ استادیار، گروه تربیت‌بدنی، واحد همدان، دانشگاه آزاد اسلامی، همدان، ایران

^۴ دانشیار، گروه تربیت‌بدنی، واحد ملایر، دانشگاه آزاد اسلامی، ملایر، ایران

مقدمه

توجه به آینده همواره در ذهن بشر و انسان همواره در تلاش برای کشف آینده بوده است. توجه به آینده در زمان‌های قدیم در قالب پیشگویی پیشگویان و فالگیران بوده است. با پیشرفت علم، نگرش به آینده هم در راستای سایر فعالیت‌های بشر دستخوش تحولاتی شده است. آینده‌پژوهی، نگرش علمی بشر به مسئله کشف آینده است. آینده‌پژوهی مشتمل بر مجموعه تلاش‌هایی است که با استفاده از تجزیه و تحلیل منابع، الگوها، و عوامل تغییر یا ثبات، به تجسم آینده‌های بالقوه و برنامه‌ریزی برای آنها می‌پردازد. آینده‌پژوهی علم و هنر کشف آینده و شکل‌بخشیدن به آینده مطلوب است. آینده‌پژوهی همواره صحبت از آینده‌ها می‌کند و هدف اصلی این دانش، کشف یا ابداع، امتحان، ارزیابی و پیشنهاد آینده‌های ممکن، محتمل و مرجح به منظور شکل‌گیری آینده‌ای مطلوب است. آینده‌پژوهان می‌خواهند بدانند چه آینده‌هایی می‌توانند رخ دهند (ممکن)، چه آینده‌هایی با احتمال بیشتری شکل می‌گیرند (محتمل) و چه آینده‌هایی باید برپا شوند (محقق و تقوی، ۱۳۹۶). مطالعه ادبیات موجود نشان می‌دهد زنده ماندن سازمان‌ها و رشد در عصر تغییرات مداوم آنها در گرو شناخت به‌موقع فرصت‌ها و تهدیدهای آینده است. به همین دلیل در طی دهه گذشته، تحقیقات زیادی پیرامون سناریوپردازی آینده حوزه‌های مختلف انجام شده است (سهرابی، ۱۳۹۷). یکی از این حوزه‌ها، بحث ورزش و تربیت‌بدنی است. هزاره سوم بر عرصه‌های اقتصادی، سیاسی، فرهنگی، اجتماعی، علمی و ورزشی به گونه‌ای تأثیر گذاشته است که یک دهکده جهانی بدون محدودیت زمانی و مکانی برای نقش‌آفرینی همه کشورها و افراد شکل گرفته است. در چنین محیطی، ورزش نیز مانند بسیاری از عرصه‌های دیگر در دهکده جهانی نقش‌آفرین بوده و توفیق یا عدم‌توفیق کشورها در بسیاری از عرصه‌های بین‌المللی به میزان بهره‌برداری کشورها از ورزش برای حضور در دهکده جهانی وابسته شده است (محقق و تقوی، ۱۳۹۶). در این راستا کشورها در حوزه ورزش برای بهره‌برداری و نقش‌آفرینی در دهکده جهانی از دو عامل استفاده می‌نمایند: یکی حضور در رویدادهای بزرگ بین‌المللی و دیگری اخذ میزبانی و برگزاری رویدادهای بین‌المللی که مورد دوم در مقایسه با مورد اول از جایگاه مهم‌تری برخوردار است (ویکر و همکاران^۱، ۲۰۱۹). رویدادهای بزرگ ورزشی بین‌المللی، به مسابقاتی مانند بازی‌های المپیک، جام جهانی فوتبال، بازی‌های آسیایی، یونیورسیادها، دانشجویی، المپیک نظامیان و ... اطلاق

¹ Wicker et al.

شناسایی پیشران‌های آینده کسب میزبانی رویدادهای بین‌المللی ورزشی

می‌شود که در آن ورزشکاران حرفه‌ای و نخبه ورزشی کشورهای مختلف به رقابت با یکدیگر می‌پردازند (دولس و سودرمن^۱، ۲۰۱۸). رویدادهای ورزشی زیادی همه ساله در نقاط مختلف جهان برگزار می‌شود و به سبب ماهیت جذاب ورزش و علاقمندی بسیار زیاد مردم به تماشای این رویدادها، توجه رسانه‌ها، سیاستمداران، صاحبان صنایع و دیگر گروه‌های ذی‌نفع ملی و بین‌المللی را به خود جلب نموده است. این رویدادها به‌عنوان ابزاری مناسب برای جلب توجه ملت‌های مختلف جهان تبدیل شده است (گتز^۲، ۲۰۱۷). برای اخذ میزبانی و برگزاری رویدادهای مختلف توسط دولت‌ها و شهرهای مختلف رقابت زیادی وجود دارد؛ به طوری که مسئولان کشورها و شهرهای بزرگ در نقاط مختلف جهان ضمن صرف هزینه‌های بسیار زیاد، تبلیغات گسترده و تعاملات فراوان با مسئولان تأثیرگذار در نهادهای بین‌المللی ورزشی و همچنین مسئولان سیاسی و ورزشی کشورهای مختلف انجام می‌دهند تا میزبانی این گونه رویدادها را اخذ کنند. بسیاری از کشورها با جدیت و تلاش مضاعف اقدامات توسعه بازاریابی برای بخش‌های مختلف خود برای اخذ میزبانی رویدادهای بزرگ ورزشی متمرکز می‌کنند تا علاوه بر دستاوردهای سیاسی، از طرق مختلف دیگر نیز مانند جذب گردشگر، جذب حامیان مالی، مطرح شدن در رسانه‌ها، توسعه صنعت ورزش، بهبود کیفیت زندگی افراد جامعه و همچنین رونق‌بخشیدن به چرخه اشتغال، سودهای قابل توجهی به دست آورند (کاراداکیس و کاپلاتیدو^۳، ۲۰۲۰). علیرغم وجود مزایای متعدد اخذ و برگزاری رویدادهای بزرگ ورزشی، یک عامل مهم دیگر یعنی تعداد محدود این گونه رقابت‌ها نیز بر رقابت‌پذیری اخذ میزبانی تأثیر زیادی گذاشته است (چن^۴، ۲۰۱۸). در این راستا نتایج پژوهش روتا^۵ (۲۰۱۷) نشان می‌دهد نه تنها گرفتن میزبانی این رویدادها دارای مزایای فراوانی است، بلکه در خواست میزبانی رویدادهای بزرگ بین‌المللی ورزشی نیز دارای اثرات و منافع زیادی است. بید و مانسون^۶ (۲۰۲۰) در پژوهشی به این نتیجه رسیدند که میزبانی رویدادهای بزرگ ورزشی بر عوامل اقتصادی، فروش، اشتغال، درآمد سرانه و درآمد هتل‌های کشور میزبان تأثیر زیادی می‌گذارد. همچنین نتایج پژوهش رجی و همکاران (۱۳۹۹) نشان داد آثار اقتصادی، درآمد روانی، سیاسی و اجتماعی -

¹ Dolso & sdorman

² Gatz

³ Karadakis & Kaplatido

⁴ CHen

⁵ Rotao

⁶ Bid & Manson

فرهنگی رویداد تاثیر مثبت، مشکلات ترافیکی منفی و مشکلات زیست محیطی بدون تأثیر بر حمایت جامعه میزبان می باشد. همچنین مشکلات ترافیکی به عنوان تعدیل گر فقط تأثیر منفی بر رابطه درآمد روانی رویداد بر حمایت جامعه میزبان می گذارد. صفایی و مددخانی (۱۳۹۹) بیان کردند که رویدادهای بزرگ ورزشی همواره منافع برای شهرهای میزبان دارند و موجب توسعه زیرساخت ها، اقتصاد، بازار کار، توریسم و نیز بهبود چهره شهر می شود میزبانی رویدادهای بزرگ ورزشی توسعه اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی کشور میزبان و در نتیجه مطرح شدن در عرصه بین المللی و توسعه فرهنگ ورزش را در پی دارد. علاوه بر این، میزبانی موجب توسعه امکانات شهری، توسعه زیرساخت ها، افزایش وجهه بین المللی شهر، افزایش گردشگری، بهبود رفاه عمومی، توسعه اشتغال، بهبود فرصت های تجارت و توسعه روابط داخلی و خارجی می شود. یانپی و فتاحی (۱۳۹۸) پژوهشی با عنوان «تاثیر میزبانی رویدادهای ورزشی بر توسعه گردشگری شهری» انجام دادند. بر این اساس در جوامع امروزی گردشگری موجب افزایش رفاه و همچنین بهبود تحرک جوامع می گردد. به طور میانگین می توان از برگزاری مسابقات جام جهانی ۱۹۹۸ فرانسه و ۲۰۶۶ آلمان و مسابقات المپیک ۲۰۰۸ چین یاد کرد که گروه های زیادی از هموطنان برای حمایت از تیم های ورزشی ایرانی به آن کشورها در قالب تورهای ورزشی سفر کردند. با توجه به بررسی های صورت گرفته پیشنهاد می شود که مسئولان و متصدیان ورزش کشور با علم بر اینکه میزبانی رویدادهای ورزشی تاثیر عمیقی بر توسعه گردشگری آن شهر دارد، با برگزاری مسابقات متعدد موجب گسترش گردشگری آن شهر گردند. با توجه به مطالب مطرح شده به نظر می رسد درک این مطلب می تواند راهی برای ورود سیاست گذاران ورزش برای کسب میزبانی رویدادهای بین المللی ورزشی به مطالعات آینده پژوهی باشد تا بتواند از طریق یک رشته مطالعات نظام مند و بلندمدت، تصمیمات نادرست را به حداقل برساند و اتفاقات قریب الوقوع را پیش بینی کنند (راتکلیف و کروسزیک^۱، ۲۰۱۱). یکی از مهم ترین روش های آینده پژوهی، سناریونویسی است که به طور دقیق به مطالعه آینده می پردازد. همچنین ابزاری است که مدیران، سیاست گذاران و ذی نفعان را بر می انگیزاند تا بتوانند درباره مسئله به وجود آمده به وسیله طراحی داستان فکر کنند و یک آینده را جایگزین آینده دیگری نمایند و به این نحو بر مسائل چیره شوند (راپر^۲، ۲۰۱۶) و در نهایت بتوانند در برابر عدم قطعیت های گوناگون و آینده های کوتاه مدت و بلندمدت پیش روی آن ها

¹ Ratklif et al.

² Roper

شناسایی پیشران‌های آینده کسب میزبانی رویدادهای بین‌المللی ورزشی

واکنش مناسب نشان دهند (رایت و همکاران^۱، ۲۰۱۴). رویدادهای بزرگ ورزشی، زمینه مناسب و موفقی برای دست‌یابی به اهداف توسعه کشورها فراهم می‌کنند. کشور ما در مسیر درخواست میزبانی و برگزاری رویدادهای بزرگ ورزشی با مشکلات و چالش‌هایی روبه‌رو بوده و نتوانسته است درخواست‌دهنده میزبانی بازی‌های المپیک یا جام جهانی فوتبال باشد و در درخواست‌های میزبانی بازی‌های آسیایی، منطقه‌ای و جام جهانی رشته‌های ورزشی مختلف نیز چالش‌های زیادی داشته است. شناخت محیط داخلی کشور برای میزبانی شامل توانمندی‌ها (زیرساخت‌های ورزشی، حمل و نقل، اسکان، جاذبه‌های گردشگری، نیروی انسانی متخصص و...) و ضعف‌ها (اقتصادی، اجتماعی، زیرساختی و...) و همچنین بررسی فرصت‌ها (اجتماعی، اقتصادی، ارتباطی، ورزشی و...) و تهدیدهای برگزاری این رویدادها در کشورمان قبل از درخواست میزبانی و اقدام جهت برگزاری رویدادهای بزرگ ورزشی بین‌المللی امری لازم و ضروری است. تحقیقات حوزه مدیریت و ورزش در کشور ما تاکنون به بررسی این مسئله و شناخت توانمندی‌ها و ضعف‌های کشور ما در برگزاری میزبانی این رویدادها و شناسایی فرصت‌ها و تهدیدات این رویدادها برای بخش‌های مختلف کشور نپرداخته‌اند. شناخت نقاط قوت، ضعف‌ها، فرصت‌ها و تهدیدات مرتبط با میزبانی این رویدادها بسیار با ارزش است و اطلاعات زیادی را در اختیار شهر و مسئولانی که به دنبال گرفتن میزبانی هستند، می‌گذارد. به هر حال علیرغم مطالعات متنوع صورت گرفته در حوزه کسب میزبانی رویدادهای ورزشی در سازمان‌های کشور، موردی پیرامون آینده‌پژوهی میزبانی برگزاری رویدادهای ورزشی ملی و بین‌المللی تاکنون صورت نگرفته است که می‌تواند اهمیت و ضرورت انجام پژوهش حاضر را دوچندان کند. گفتنی است از آنجا که قدمت مطالعه در حوزه آینده‌پژوهی در ایران به برنامه بیست ساله کشور باز می‌گردد، سند چشم‌انداز توسعه کشور در افق ۱۴۲۰ دو دهه آینده را نشانده گرفته و اولین سند تفکر راهبردی و آینده‌پژوهی است که براساس محورهای توسعه کشور در بخش‌های مختلف تدوین و با انجام تقسیم کار، هر کدام از بخش‌های کشور عهده‌دار مسئولیت‌هایی براساس قابلیت‌های خود جهت تحقق آینده مطلوب کشور گشته‌اند. با توجه با اینکه مطالعات آینده‌پژوهی کاملاً متفاوت از گذشته و حال بوده و لزوماً ادامه روندهای گذشته نیست، در این پژوهش قصد بر این است که باتوجه به قابلیت‌های اجتماعی، فرهنگی و ژئوپلیتیکی کشور، با شناخت فضاهای مؤثر آینده، بتوانیم بازتعریفی از فرایند کسب میزبانی رویدادهای ورزشی ارائه و با تکیه بر دیدگاه نوین برنامه‌ریزی، با استفاده از رویکرد آینده‌پژوهی و

¹ Raeet et al.

بهره‌گیری از منطق سناریوها، متناسب با تحولات آینده کسب میزبانی رویدادهای ورزشی را در ابعاد مختلف تدوین شود.

روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش از لحاظ راهبرد هدف‌گذاری کاربردی و روش آن توصیفی-تحلیلی و براساس روش‌های آینده‌پژوهی، تبیینی می‌باشد. جامعه آماری پژوهش را اساتید دانشگاه رشته مدیریت ورزشی، مسئولان وزارت ورزش و مسئولان فدراسیون‌ها که سابقه برگزاری مسابقات و حضور در مسابقات بین‌المللی را داشتند، تشکیل می‌دادند. انتخاب این افراد به‌صورت هدفمند بود و معیارهای انتخاب آن‌ها تسلط نظری، تجربه عملی، تمایل و توانایی مشارکت در پژوهش و دسترسی به آنان بود. تعداد خبرگان شرکت‌کننده در روش‌های دلفی محور نظیر آینده‌پژوهی عموماً بین ۱۴ تا ۲۵ نفر تعیین شده که با توجه به معیارهای فوق ۲۰ نفر از صاحب‌نظران در این تحقیق مشارکت داشتند. جهت شناسایی موضوعات مؤثر بر آینده کسب میزبانی رویدادهای بین‌المللی ورزشی از مرور ادبیات تحقیق و همچنین مصاحبه با صاحب‌نظران استفاده شد و تعداد ۲۴ مؤلفه نهایی پیرامون آینده کسب میزبانی رویدادهای بین‌المللی ورزشی شناسایی گردید. این مؤلفه‌ها به‌عنوان موضوعات اصلی مؤثر بدون لحاظ کردن اولویت عبارت بودند از:

جدول ۱: عوامل (مؤلفه‌های) کلیدی مؤثر بر آینده کسب میزبانی رویدادهای بین‌المللی ورزشی

ردیف	نماد	عامل
۱	Var01	موقعیت جغرافیایی کشور
۲	Var02	روابط دیپلماتیک (دیپلماسی ورزشی)
۳	Var03	به‌کارگیری انواع تجهیزات در مسابقات ورزشی
۴	Var04	عوامل فرهنگی
۵	Var05	وجود جاذبه‌های توریستی
۶	Var06	وجود ظرفیت برگزاری رویداد
۷	Var07	وجهه و تصویر مناسب شهر و کشور
۸	Var08	زیرساخت‌های ورزشی
۹	Var09	عوامل سخت‌افزاری و منابع پشتیبان

شناسایی پیشران‌های آینده کسب میزبانی رویدادهای بین‌المللی ورزشی

۱۰	Var10	نبود تحریم و ثبات سیاسی در کشور
۱۱	Var11	امنیت و آرامش کشور متقاضی میزبانی
۱۲	Var12	مقبولیت سیاسی مسئولان سیاسی کشور میزبان در سطح بین‌المللی
۱۳	Var13	برنامه‌ریزی مناسب مدیران
۱۴	Var14	وجود زیرساخت‌های حمل و نقل شهری
۱۵	Var15	حمل و نقل هوایی و دریایی مناسب
۱۶	Var16	ارتباط سیاسی مسئولان و مدیران
۱۷	Var17	استفاده از فناوری روز
۱۸	Var18	تعاملات رسانه‌ای با رسانه معتبر دنیا
۱۹	Var19	وجود بستر شهر هوشمند در مراکز برگزاری رویدادهای ورزشی
۲۰	Var20	زیرساخت‌های شهری و کشوری
۲۱	Var21	نیروی انسانی و مدیریت
۲۲	Var22	وضعیت اقتصادی کشور
۲۳	Var23	سابقه کشور در برگزاری رویدادهای ورزشی
۲۴	Var24	داشتن نیروی انسانی متخصص برای برگزاری رویداد ورزشی

در ادامه پژوهش، متغیرها و شاخص‌های استخراج‌شده با بهره‌گیری از روش تحلیل تأثیرات متقابل در محیط میک‌مک بررسی و تحلیل شدند. برای این منظور از ماتریسی به ابعاد 24×24 شامل ۲۴ شاخص (که جمع‌بندی مؤلفه‌های کلیدی در موضوع پژوهش بوده‌اند) استفاده شد تا وضعیت هر یک از آن‌ها (از حیث تأثیرگذاری، تأثیرپذیری و روابط متقابل) در سیستم مشخص گردد.

یافته‌های پژوهش

اولین گام تحلیل نتایج میک‌مک، شناسایی ویژگی‌های تأثیرگذاری مستقیم عوامل است. نتایج تحلیل بر اساس محاسبه دو دور چرخش آماری داده‌ها در ماتریس 24×24 محاسبه شده است. بر این اساس، از مجموع ۴۷۱ رابطه تأثیرگذاری و تأثیرپذیری ارزیابی‌شده در جدول ۲، ۱۰۵ رابطه دارای ارزش صفر (بدون تأثیر)، ۱۷۴ رابطه دارای ارزش ۱ (تأثیر کم)، ۲۳۱ رابطه دارای ارزش ۲ (اثرگذاری متوسط) و

۶۶ رابطه دارای ارزش ۳ (اثرگذاری شدید) بوده است. ضریب پرشدگی ماتریس برابر ۷۵/۶۹ است که از تأثیر نسبتاً زیاد و پراکنده عوامل حکایت می‌کند.

جدول ۲: تشریح ویژگی‌های ماتریس تحلیل ساختاری (آثار متقاطع)

مقدار	شاخص	
۲۴	Matrix size	ابعاد ماتریس
۲	Number of iterations	تعداد تکرار
۱۰۵	Number of zeros	تعداد صفر
۱۷۴	Number of ones	تعداد یک
۲۳۱	Number of twos	تعداد دو
۶۶	Number of threes	تعداد سه
۰	Number of P	تعداد P
۴۷۱	Total	جمع
۸۱/۷۷۰۸۴	Fill rate	درجه پرشدگی

ماتریس این پژوهش بر اساس متغیرهای مورد مطالعه با ۲ بار چرخش از مطلوبیت و بهینه‌شدگی ۱۰۰ درصد برخوردار است که حاکی از روایی بالای پرسش‌نامه و پاسخ‌های آن دارد (جدول ۳).

جدول ۳: درجه مطلوبیت و بهینه‌شدگی ماتریس

چرخش	تأثیرگذاری	تأثیرپذیری
۱	٪۹۶	٪۹۳
۲	٪۱۰۰	٪۱۰۰

ارزیابی پلان تأثیرگذاری و تأثیرپذیری

شیوه توزیع و پراکنش متغیرها در صفحه پراکنده‌گی حاکی از میزان پایداری و یا ناپایداری سیستم است. در حوزه روش تحلیل اثرات متقابل / ساختاری با نرم‌افزار MICMAC در مجموع دو نوع از پراکنش تعریف شده که به نام سیستم‌های پایدار و سیستم‌های ناپایدار معروف است. در مدل سیستم

شناسایی پیشران‌های آینده کسب میزبانی رویدادهای بین‌المللی ورزشی

پایدار، پراکندگی متغیرها به صورت L است. در این مدل برخی متغیرها دارای اثرگذاری بالا و برخی دارای اثرپذیری بالاست. اما در سیستم‌های ناپایدار وضعیت پیچیده‌تر است. در این سیستم نیروهای مد نظر پیرامون محور قطری صفحه پراکنده است و در بیشتر مواقع حالت بینابین از اثرگذاری و اثرپذیری دارد که شناسایی متغیرهای کلیدی را دشوار می‌سازد (گودت و همکاران^۱، ۲۰۰۳). آنچه از وضعیت صفحه پراکندگی متغیرها مؤثر بر کسب میزبانی رویدادهای بین‌المللی ورزشی پیداست، وضعیت ناپایداری سیستم است. بیشتر متغیرها در اطراف محور قطری صفحه پراکنده‌اند. به‌غیر از چند مورد که نشان می‌دهند دارای تأثیرگذاری بالایی در سیستم هستند، بقیه متغیرها از وضعیت تقریباً مشابهی نسبت به یکدیگر برخوردارند (شکل‌های ۱ و ۲).

شکل ۲: سیستم پایدار

شکل ۱: سیستم ناپایدار

در جدول ۴، مجموع سطرها و ستون‌های ماتریس تحلیل آثار متقاطع ارائه شده است. در ماتریس تحلیل آثار متقاطع مجموع سطرها نشانگر میزان تأثیرگذاری متغیر و مجموع ستون‌ها، معرف میزان تأثیرپذیری است.

جدول ۴: مجموع سطرها و ستون‌های ماتریس تحلیل آثار متقاطع

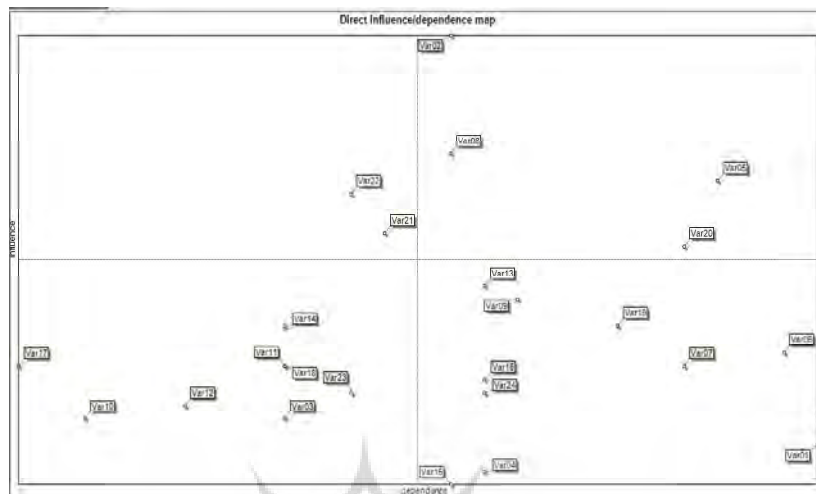
ردیف	متغیر	مجموع اعداد	مجموع اعداد
		ردیف‌ها	ستون‌ها
۱	موقعیت جغرافیایی کشور	۲۶	۴۶
۲	روابط دیپلماتیک (دیپلماسی ورزشی)	۵۷	۳۵
۳	به‌کارگیری انواع تجهیزات ورزشی	۲۸	۳۰
۴	عوامل فرهنگی	۲۴	۳۶
۵	وجود جاذبه‌های توریستی	۴۶	۴۳

¹ Godet et al.

۴۵	۳۳	وجود ظرفیت برگزاری رویداد	۶
۴۲	۳۲	وجهه و تصویر مناسب شهر و کشور	۷
۳۵	۴۸	زیرساخت‌های ورزشی	۸
۳۷	۳۷	عوامل سخت‌افزاری و منابع پشتیبان	۹
۲۴	۲۸	نبود تحریم و ثبات سیاسی در کشور	۱۰
۳۰	۳۲	امنیت و آرامش کشور متقاضی میزبانی	۱۱
۲۷	۲۹	مقبولیت سیاسی مسئولان سیاسی کشور میزبان	۱۲
		در سطح بین‌المللی	
۳۶	۳۸	برنامه‌ریزی مناسب مدیران	۱۳
۳۰	۳۵	وجود زیرساخت‌های حمل و نقل شهری	۱۴
۳۵	۲۳	حمل و نقل هوایی و دریایی مناسب	۱۵
۳۶	۳۱	ارتباط سیاسی مسئولان و مدیران	۱۶
۲۲	۳۲	استفاده از فناوری روز	۱۷
۳۰	۳۲	تعاملات رسانه‌ای با رسانه معتبر دنیا	۱۸
۴۰	۳۵	وجود بستر شهر هوشمند در مراکز برگزاری	۱۹
		رویدادهای ورزشی	
۴۲	۴۱	زیرساخت‌های شهری و کشوری	۲۰
۳۳	۴۲	نیروی انسانی و مدیریت	۲۱
۳۲	۴۵	وضعیت اقتصادی کشور	۲۲
۳۲	۳۰	سابقه کشور در برگزاری رویدادهای ورزشی	۲۳
۳۶	۳۰	داشتن نیروی انسانی متخصص برای برگزاری	۲۴
		رویداد ورزشی	
۸۳۴	۸۳۴	مجموع	

در ادامه در شکل ۳، نوع و وضعیت هر یک از متغیرهای اصلی با توجه به موقعیت آنها در

ماتریس تاثیرات مستقیم با عنوان نقشه تاثیر گذار، ۴، تائید مذ ۴، مستقیم بررسی شد.

شکل ۳. نقشه تأثیرات مستقیم مؤلفه‌های کلیدی

در تحلیل نقشه تأثیرگذاری و تأثیرپذیری مستقیم عوامل کلیدی بیست و چهار گانه سیستم مشخص می‌شود که کدام دسته از عوامل دارای تأثیرگذاری زیاد و تأثیرپذیری زیاد است. (۴ مؤلفه در بخش شمال شرقی روابط دیپلماتیک (دیپلماسی ورزشی)، وجود جاذبه‌های توریستی، زیرساخت‌های ورزشی و زیرساخت‌های شهری و کشوری)، کدام یک از عوامل دارای تأثیرگذاری زیاد و تأثیرپذیری کمتر هستند (۲ مؤلفه در بخش شمال غربی ماتریس نیروی انسانی و مدیریت و وضعیت اقتصادی کشور)، کدام عوامل دارای تأثیرگذاری و تأثیرپذیری نسبی یا متوسط هستند. (۱۰ مؤلفه در بخش جنوب شرقی ماتریس- موقعیت جغرافیایی کشور، وجود ظرفیت برگزاری رویداد، وجهه و تصویر مناسب شهر و کشور، وجود بستر شهر هوشمند در مراکز برگزاری رویداد های ورزشی، برنامه‌ریزی مناسب مدیران، عوامل سخت‌افزاری و منابع پشتیبان، ارتباط سیاسی مسئولان و مدیران، داشتن نیروی انسانی متخصص برای برگزاری رویداد ورزشی، عوامل فرهنگی، حق حمل و نقل هوایی و دریایی مناسب و در نهایت، کدام عوامل نسبت به سایر مؤلفه‌های کلیدی شناسایی شده دارای تأثیرگذاری و تأثیرپذیری نسبتاً کمتری هستند) ۸ عامل در بخش جنوب غربی ماتریس وجود زیرساخت‌های حمل و نقل شهری، سابقه کشور در برگزاری رویدادهای ورزشی، تعاملات رسانه‌ای با رسانه معتبر دنیا، به‌کارگیری انواع تجهیزات در مسابقات ورزشی، مقبولیت سیاسی مسئولان سیاسی کشور میزبان در سطح بین‌المللی، نبود تحریم و ثبات سیاسی در کشور،

امنیت و آرامش کشور متقاضی میزبانی و استفاده از فناوری روز). هر یک از عوامل یاد شده در ادامه این پژوهش به تفصیل تشریح خواهد شد.

جدول ۵: اولویت بندی مؤلفه های کلیدی بر حسب اثرگذاری/پذیری مستقیم

رتبه	مؤلفه	تأثیرگذاری مستقیم	مؤلفه	تأثیرپذیری مستقیم
۱	روابط دیپلماتیک (دیپلماسی ورزشی)	۶۸۳	امنیت و آرامش کشور متقاضی میزبانی	۵۵۱
۲	وجود جاذبه های توریستی	۵۷۵	برنامه ریزی مناسب مدیران	۵۳۹
۳	زیرساخت های ورزشی	۵۵۱	زیرساخت های ورزشی	۵۱۵
۴	زیرساخت های شهری و کشوری	۵۳۹	عوامل سخت افزاری و منابع پشتیبان	۵۰۳
۵	نیروی انسانی و مدیریت	۵۰۳	وضعیت اقتصادی کشور وجود بستر شهر هوشمند	۵۰۳
۶	وضعیت اقتصادی کشور	۴۹۱	در مراکز برگزاری رویداد های ورزشی	۴۷۹
۷	موقعیت جغرافیایی کشور	۴۵۵	وجود ظرفیت برگزاری رویداد	۴۴۳
۸	وجود ظرفیت برگزاری رویداد	۴۴۳	نبود تحریم و ثبات سیاسی در کشور	۴۳۱
۹	وجهه و تصویر مناسب شهر و کشور	۴۱۹	موقعیت جغرافیایی کشور	۴۳۱
۱۰	وجود بستر شهر هوشمند در مراکز برگزاری رویدادهای ورزشی	۴۱۹	حمل و نقل هوایی و دریایی مناسب	۴۳۱

۴۳۱	سابقه کشور در برگزاری رویدادهای ورزشی	۳۹۵	برنامه‌ریزی مناسب مدیران	۱۱
۴۱۹	روابط دیپلماتیک (دیپلماسی ورزشی)	۳۸۳	عوامل سخت‌افزاری و منابع پشتیبان	۱۲
۴۱۹	وجود جاذبه‌های توریستی	۳۸۳	ارتباط سیاسی مسئولان و مدیران	۱۳
۴۱۹	استفاده از فناوری روز	۳۸۳	داشتن نیروی انسانی متخصص برای برگزاری رویداد ورزشی	۱۴
۳۹۵	نیروی انسانی و مدیریت زیرساخت‌های شهری	۳۸۳	عوامل فرهنگی	۱۵
۳۸۲	وکشوری اختصاصی وجود زیرساخت‌های حمل و نقل شهری	۳۷۱	حمل و نقل هوایی و دریایی مناسب	۱۶
۳۸۲	وجود زیرساخت‌های حمل و نقل شهری	۳۵۹	وجود زیرساخت‌های حمل و نقل شهری	۱۷
۳۵۹	به‌کارگیری انواع تجهیزات در مسابقات ورزشی	۳۵۹	سابقه کشور در برگزاری رویدادهای ورزشی	۱۸
۳۵۹	ارتباط سیاسی مسئولان و مدیران	۳۴۷	تعاملات رسانه‌ای با رسانه معتبر دنیا	۱۹
۳۵۹	وجهه و تصویر مناسب شهر و کشور	۳۳۵	به‌کارگیری انواع تجهیزات در مسابقات ورزشی	۲۰
۳۵۹	عوامل فرهنگی	۳۳۵	مقبولیت سیاسی مسئولان سیاسی کشور میزبان در سطح بین‌المللی	۲۱
۳۲۳	تعاملات رسانه‌ای با رسانه معتبر دنیا	۳۱۱	امنیت و آرامش کشور متقاضی میزبانی	۲۲

۲۳	نبود تحریم و ثبات سیاسی در کشور	۲۸۷	مقبولیت سیاسی مسئولان سیاسی کشور میزبان در سطح بین‌المللی داشتن نیروی انسانی	۲۸۷
۲۴	استفاده از فناوری روز	۲۷۵	متخصص برای برگزاری رویداد ورزشی	۲۶۳

در ادامه جدول تاثیرات غیر مستقیم اثرگذاری‌ها و اثرپذیری‌ها به شرح جدول ۶، برای هر یک از مؤلفه‌ها ارائه شده است.

جدول ۶: اولویت‌بندی مؤلفه‌های کلیدی بر حسب اثرگذاری/پذیری غیرمستقیم

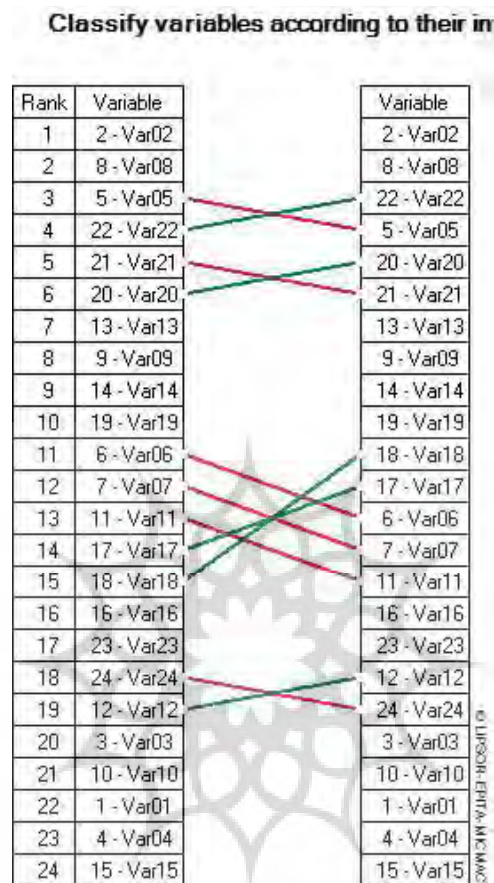
رتبه	مؤلفه	امتیاز تأثیرگذاری مستقیم	مؤلفه	امتیاز تأثیرپذیری مستقیم
۱	روابط دیپلماتیک (دیپلماسی ورزشی)	۶۵۵	امنیت و آرامش کشور متقاضی میزبانی	۵۳۹
۲	وجود جاذبه‌های توریستی	۵۵۷	برنامه‌ریزی مناسب مدیران	۵۳۸
۳	داشتن زیرساخت - های مناسب مانند استادیوم اختصاصی	۵۳۰	زیرساخت‌های ورزشی	۵۱۲
۴	قرارداد با شرکای تجاری و حامیان مالی	۵۲۹	عوامل سخت‌افزاری و منابع پشتیبان	۴۹۸
۵	باشگاه‌داری حرفه - ای	۴۹۴	وضعیت اقتصادی کشور	۴۹۷

	وجود بستر			
	شهر هوشمند			
۶	اجرای الزامات تجارت الکترونیک	۴۸۹	در مراکز برگزاری رویدادهای ورزشی	۴۷۸
۷	نوسانات نرخ ارز	۴۵۲	وجود ظرفیت برگزاری رویداد	۴۴۰
۸	اصلاح سیستم و ساختار صنعت فوتبال	۴۴۸	نبود تحریم و ثبات سیاسی در کشور موقعیت جغرافیایی کشور	۴۳۹
۹	افزایش نرخ تورم	۴۱۹	حمل و نقل هوایی و دریایی	۴۳۷
۱۰	مرچندایزینگ	۴۱۳	مناسب سابقه کشور در برگزاری رویدادهای ورزشی	۴۲۷
۱۱	استعدادیابی برای کشف و پرورش استعدادهای	۴۰۲	روابط دیپلماتیک (دیپلماسی ورزشی)	۴۲۷
۱۲	خرید و فروش بازیکنان	۴۰۲		

۱۳	داشتن فعالیت‌های تجاری	۴۰۰	وجود جاذبه‌های توریستی	۴۲۰
۱۴	خصوصی‌سازی باشگاه‌ها	۳۸۰	استفاده از فناوری روز	۴۱۵
۱۵	بازار پردازی	۳۷۹	نیروی انسانی و مدیریت زیرساخت‌های شهری و کشوری اختصاصی	۴۰۱
۱۶	حضور باشگاه‌ها در بازار بورس سهام	۳۷۲	وجود زیرساخت‌های حمل و نقل شهری به کارگیری انواع تجهیزات در مسابقات ورزشی	۳۸۶
۱۷	تصویب و اجرایی قانون فرپلی مالی برای باشگاه‌ها	۳۵۹	ارتباط سیاسی مسئولان و مدیران	۳۷۴
۱۸	تبلیغات مجازی	۳۵۶	مسابقات ورزشی	۳۷۳
۱۹	عملکرد ورزشی باشگاه‌ها مانند کسب عناوین قهرمانی	۳۵۵	مسابقات ورزشی	۳۶۹

۲۰	دیجیتال‌سازی و فروش آنلاین	۳۴۷	وجهه و تصویر مناسب شهر و کشور	۳۵۸
۲۱	نبود تحریم و ثبات سیاسی در کشور	۳۴۵	عوامل فرهنگی	۳۴۹
۲۲	توسعه برند باشگاه	۳۲۶	تعاملات رسانه-ای با رسانه معتبر دنیا	۳۳۰
۲۳	درآمد در روز مسابقه	۲۹۳	مقبولیت سیاسی مسئولان سیاسی کشور میزبان در سطح بین‌المللی داشتن نیروی انسانی	۲۸۶
۲۴	حق پخش مسابقات، تصاویر منتخب و .. باشگاه از شبکه جهانی اینترنت	۲۸۴	متخصص برای برگزاری رویداد ورزشی	۲۷۰

شاخص‌های خروجی نرم‌افزار برای اولویت‌بندی عوامل اصلی برحسب درجه تاثیرگذاری مستقیم و غیرمستقیم به شرح شکل ۲ است. ستون اول تاثیرگذاری مستقیم و ستون دوم تاثیرگذاری غیرمستقیم (حاصل به توان رساندن وزن تاثیرات) است و همانگونه که ملاحظه می‌شود تفاوت چشم‌گیری در تاثیرگذاری مستقیم و غیرمستقیم میان عوامل به چشم نمی‌خورد:

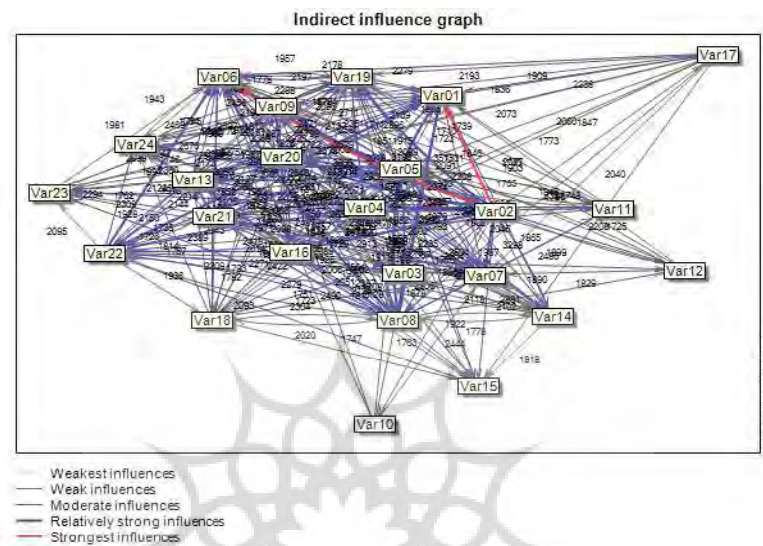

شکل ۴: درجه‌بندی عوامل کلیدی بر حسب تأثیرگذاری مستقیم و غیرمستقیم

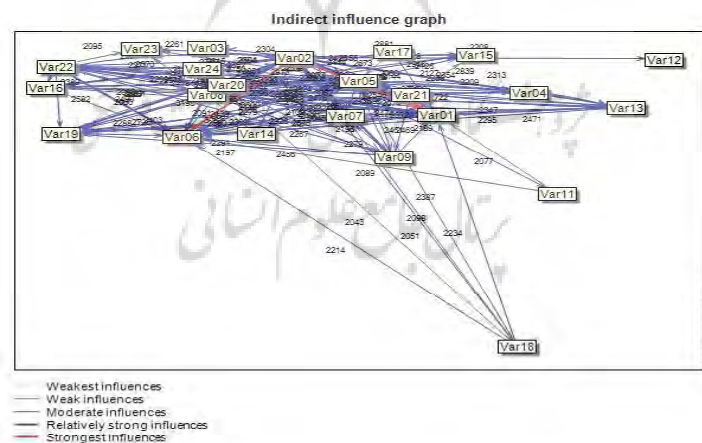
در ادامه براساس تحلیل‌های برگرفته از خروجی نرم‌افزار میک‌مک، در شکل‌های ۵ تا ۷ نمایشی گرافیکی از شدت ارتباطات میان عوامل شامل تأثیرگذاری مستقیم و غیرمستقیم و بالقوه میان متغیرها (در سطوح مختلف) ارائه شده است. درک ارتباطات قوی‌تر میان عوامل، راهنمایی سودمند برای فهم مهمترین روابط در شکل‌دهی به آینده کسب میزبانی رویدادهای بین‌المللی ورزشی است و می‌تواند برای تصمیم‌گیران، تصویری فراگیر فراهم آورد. در شکل‌های ۵ و ۶، (شکل‌های ارائه‌شده خروجی نرم‌افزار میک‌مک می‌باشد) تأثیرات مستقیم شاخص‌ها بر سایر شاخص‌های سیستم مشخص شده است. یادآوری می‌شود در ماتریس تأثیرات غیرمستقیم، هر یک از شاخص‌ها در نرم‌افزار به توان رسانده شده و بر این اساس، تأثیرات غیرمستقیم شاخص‌ها در شکل ۷ سنجیده می‌شود. گفتنی است که به دلیل وضوح بیشتر

شناسایی پیشران‌های آینده کسب میزبانی رویدادهای بین‌المللی ورزشی

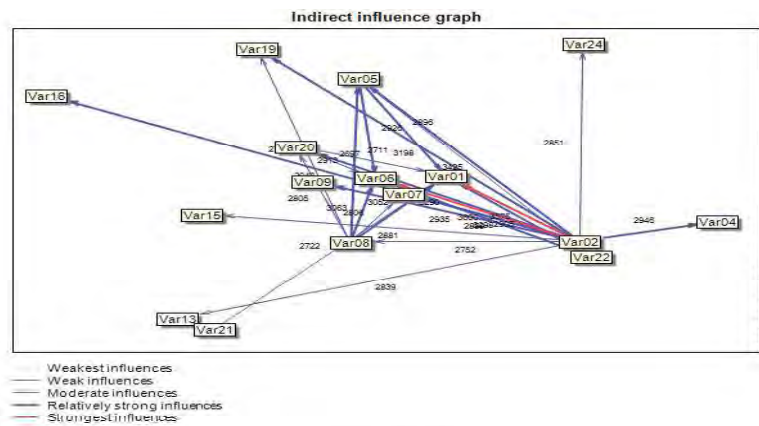
تصاویر، هر یک از عوامل بر حسب شماره آن عامل در نمودار شدت تأثیرات درج شده است که پیش از این در جدول ۱ آمده بود.

شکل ۵: نمودار شدت ارتباط در تأثیرگذاری مستقیم متغیرها (در سطح ۰.۵۰٪)

شکل ۶: نمودار شدت ارتباط در تأثیرگذاری مستقیم متغیرها (در سطح ۰.۲۵٪)

شکل ۷. نمودار شدت ارتباط در تأثیرگذاری غیرمستقیم متغیرها (در سطح ۰/۵)

همانگونه که در نمودار تأثیرات مستقیم و غیرمستقیم میان متغیرها و روندهای کلیدی مشاهده می‌شود، چهار متغیر "روابط دیپلماتیک (دیپلماسی ورزشی)"، "وجود جاذبه‌های توریستی"، "زیرساخت‌های ورزشی"، "زیرساخت‌های شهری و کشوری" در مجموع از بیشترین تأثیرپذیری و بیشترین تأثیرگذاری برخوردارند. بر این اساس، تحقق هر کدام از سناریوهای اصلی، در گرو روی دادن تغییراتی در این متغیرهاست. بنابراین چهار مولفه یادشده در این پژوهش به عنوان نیروهای پیشران شناسایی می‌شوند. این نیروهای پیشران، به تایید خبرگان پژوهش به واسطه قدرت تأثیرگذاری و تأثیرپذیری بالا، از اهمیت و عدم قطعیت نسبتاً زیادی در موضوع پژوهش برخوردارند و می‌توانند به عنوان عدم قطعیت‌های اصلی پژوهش برای مرحله بعدی (استفاده از نرم‌افزار سناریویزارد) شناخته شوند. علاوه بر آن، یک متغیر تأثیرگذار شناسایی شده، یک متغیر تنظیم‌کننده شناسایی شده و نیز همه متغیرهای تأثیرپذیر احصا شده از نرم‌افزار میک-مک نیز در طراحی سناریوها و داستان‌های آینده دارای نقش تعیین‌کننده هستند و شرایط و تغییرات آنها در نگارش و توصیف سناریوهای نهایی به کار خواهد آمد. در نتیجه، چهار نیروی پیشران پژوهش بر اساس تحلیل یافته‌ها و خروجی‌های نرم‌افزار میک مک به شرح شکل ۸ قابل ارائه خواهد بود. هر یک از این پیشران‌ها، بالقوه دارای عدم قطعیت‌هایی هستند که احصا و تشریح دقیق آنها مستلزم برگزاری پنل خبرگان در گام بعدی پژوهش است.

شناسایی پیشران‌های آینده کسب میزبانی رویدادهای بین‌المللی ورزشی

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از این تحقیق، شناسایی پیشران‌های آینده کسب میزبانی رویدادهای بین‌المللی ورزشی بود. تجزیه و تحلیل یافته‌ها نشان داد از مجموع ۲۴ موضوع اثرگذاری مؤثر بر سیستم تنها ۴ مؤلفه پیشران کلیدی آینده کسب میزبانی رویدادهای بین‌المللی ورزشی می‌باشد. در عین حال ۲ مؤلفه نقش متغیرهای اثرگذار، ۱۰ مؤلفه نقش متغیرهای دوجبه‌ای و در نهایت ۸ مؤلفه نیز نقش متغیرهای تأثیرپذیر در سیستم داشتند.

بر اساس یافته‌های پژوهش عبدی و سجادی (۱۴۰۰)، ضعف امکانات زیربنایی و زیر ساختی و عوامل اقتصادی از مهم‌ترین موانع کسب میزبانی رویدادهای بزرگ ورزشی است و پس از آن موانع و مشکلات اجتماعی-فرهنگی و محیطی بیشترین تأثیر را در عدم کسب میزبانی رویدادهای بزرگ بین‌المللی ورزشی داشتند. بررسی موانع کسب میزبانی می‌تواند سازمان درخواست‌دهنده میزبانی و مسئولان اجرایی ورزش کشور را قادر سازد تا ضعف‌ها و کمبودهای موجود کشور در این بخش را شناسایی و برنامه راهبردی مؤثرتری را به منظور کسب میزبانی رویداد در آینده تدوین کنند. ورزش بستری مناسب برای ارائه و ظهور خرده‌فرهنگ‌های کشورهای مختلف به‌ویژه میزبانان رویدادهای بزرگ ورزشی است. درواقع کشورها از طریق نمایش فرهنگ خود در رویدادهای بزرگ ورزشی به قبض و بسط جایگاه خود در عرصه بین‌الملل می‌پردازند. به‌عنوان نمونه، در مسابقات جهانی اهتزاز پرچم و پخش سرود ملی یک کشور به دنبال پیروزی ورزشکاران وابسته به خرده‌فرهنگ‌های مختلف آن کشور بازگوکننده وحدت ملی در آن کشور است. همچنین می‌توان بیان کرد که مردم جهان از طریق بازی با یکدیگر تفاهم بیشتری پیدا می‌کنند

و در نتیجه برای رفع اختلاف‌های خود کمتر به زور متوسل شوند. ناکارآمدی دیپلماسی نظامی در حل مناقشات و منازعات سیاسی کشورها سبب شده تا این مفهوم به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های اثرگذار دیپلماسی ورزشی مطرح گردد. از سوی دیگر، یک کشور با روابط حسنه و دوستانه با جامعه بین‌المللی، شانس بالاتری برای کسب میزبانی رویدادهای بزرگ ورزشی دارد. در جهان امروز در دیپلماسی بین‌المللی به منظور رشد اقتصاد داخلی و مقابله با سیاست انزوا، توجه به روابط رسمی و غیررسمی نیاز بسیار ضروری است و نقش ورزش به‌عنوان ابزار موثر در توسعه روابط بین‌الملل بسیار مورد تاکید و توجه قرار گرفته است. ضروری است که این امکان بالقوه باز در ساختار دیپلماسی عمومی و ورزشی ایران تعریف و برای توسعه روابط و ارتباطات بین‌المللی استفاده شود. بنابراین سیاست بخش جدایی ناپذیر ورزش و سازمان‌های ورزشی به شمار می‌آید و نفوذ قدرت‌های شرق و غرب در ترکیب اعضای هیئت مدیره و فدراسیون‌های ورزشی بین‌المللی و کمیته بین‌المللی المپیک خود شاهی بر این مدعاست. در این راستا ضروری است کشورهای دنیا به‌خصوص کشور ایران که با حجمه‌های زیادی در زمینه‌های اقتصادی، سیاسی و ... از سوی قدرت‌های بزرگ دنیا رویه‌روست، به رشد و گسترش روابط بین‌المللی خود از طریق ورزش توجه داشته باشد. کشور ایران در تاریخ ورزشی خود نشان داده است که در زمینه روابط بین‌الملل پیشینه مناسبی ندارد و همواره با مشکلات زیادی مواجه بوده است. از این رو، برای کسب میزبانی رویدادهای بین‌المللی باید روابط دیپلماتیک در حوزه ورزش بسیار بهتر و قوی‌تر شود تا بتوان به عنوان یکی از پیشران‌های موثر در آینده حساب ویژه‌ای باز کرد.

امروزه توجه به گردشگری به عنوان یکی از بخش‌های مهم و تاثیرگذار در اقتصاد جهان و کشورها به سرعت در حال گسترش است. آگاهی جوامع از اینکه گردشگری منبع درآمدی ارزی بسیار مناسب و قابل ملاحظه‌ای در اقتصاد یک کشور محسوب می‌شود (کشاورز و همکاران، ۱۳۹۴) باعث شده که گردشگری اهمیت و بسیار گسترده‌ای در ابعاد مختلف اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی پیدا کند و به‌عنوان یک صنعت تلقی شود. در این بین توجه به توریسم ورزشی توجه فزاینده‌ای را به خود جلب کرده است. از آنجایی که در کشور ایران هزاران نوع جاذبه‌های گردشگری و تاریخی وجود دارد، متأسفانه به دلیل فقدان شناخت کافی، عدم مدیریت و نبود سیاستگذاری و راهبردهای مدون و مشخص تا کنون مقوله گردشگری ورزشی مورد توجه قرار نگرفته و فرصت‌های منحصر به فردی در کشور از دست رفته است. در نتیجه با توجه به اهمیت گردشگری ورزشی، مدیران، سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان بخش گردشگری و

شناسایی پیشران‌های آینده کسب میزبانی رویدادهای بین‌المللی ورزشی

ورزش کشور باید اهتمام لازم را در جهت توسعه و بالندگی این صنعت از خود نشان دهند. نتایج پژوهش حاضر نشان داد که جاذبه‌های توریستی یکی از پیشران‌های مهم در کسب میزبانی رویدادهای بین‌المللی ورزشی می‌باشد. پس مسئولان کشوری و شهری همرا با مسئولان برگزاری مسابقات توجه ویژه‌ای باید به این مقوله داشته باشند. بر اساس «نظریه تبادل اجتماعی»، افراد و جامعه میزبان تنها در صورتی از یک برنامه یا کسب و کار حمایت خواهند کرد که درباره آن اطلاع داشته باشند و به سود یا منفعتی از آن برسند. از این رو، اطلاع از عقاید ساکنان و صاحبان کسب و کارهای مرتبط با گردشگری ورزشی برای توسعه این صنعت ضروری است و بی‌توجهی به عقاید ساکنان آن منطقه می‌تواند عواقب اقتصادی نامطلوبی به دنبال داشته باشد. از جمله این عواقب، تاخیر در توسعه گردشگری به علت اعتراضات مردمی، عدم حمایت از مسئولان توسعه گردشگری، عدم تمایل به کار در این صنعت، نبود میل و علاقه به گردشگری و عدم هزینه‌کرد گردشگران در جامعه میزبان است. پیرو این موضوع، بررسی اثرات اقتصادی گردشگری ورزشی در جامعه میزبان، اصلاح‌رسانی و آگاه‌سازی ساکنان منطقه و مسئولان درباره این اثرات می‌تواند هم موجب برنامه‌ریزی بهتر و دقیق‌تر از طرف مسئولان شود و هم حمایت‌های جامعه میزبان را در پی داشته باشد که این امر نیز به نوبه خود باعث افزایش گردشگر ورزشی در جامعه میزبان و توسعه اقتصادی جامعه میزبان می‌شود و از این طریق می‌توان گام مثبتی در جهت کسب میزبانی رویدادهای ورزشی در آینده برداشت.

زیر ساخت‌های ورزشی یکی دیگر از پیشران‌های شناسایی شده بود که در این رابطه صفایی (۱۳۹۶) به این نتیجه رسید وجود زیر ساخت‌ها برای مدیریت و برگزاری رویدادهای والیبال لازم می‌باشد و در مقایسه با استانداردهای میزبانی، کشورمان دارای مشکلات زیرساختی، حمل و نقل، اسکان و فضاهای ورزشی است. همچنین، منابع انسانی و مدیریتی متناسب با رویدادهای ورزش والیبال برنامه‌ریزی نشده است. وضعیت اقتصادی، اجتماعی و دیگر عامل‌های تعیین‌کننده در موفقیت مدیریت میزبانی رویدادهای ورزش والیبال نیز شاخصه‌های دیگر اثرگذار بر مدیریت رویدادهای ورزش والیبال بودند. تحلیل یافته‌ها نشان داد مدیریت رویدادهای والیبال و برگزاری مسابقات متأثر از وجود زیرساخت‌های شهری و ورزشی است. موضوع پیشنهاد میزبانی رویدادهای بزرگ ورزشی به بخشی از راهبردهای توسعه شهرها و کشورها تبدیل شده است. در این زمینه، شهرهای زیادی در جهان با درخواست میزبانی برای برگزاری رویدادهای بزرگ از این عامل به عنوان ابزاری برای حرکت به سمت توسعه شهری و دیگر ابعاد اقتصادی، اجتماعی،

فرهنگی و سیاسی بهره می‌گیرند. برای مثال، میزبانی رویدادهای ورزشی بزرگ مانند بازی‌های المپیک یا جام جهانی فوتبال علاوه بر جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی، اقتصاد شهر و کشور میزبان را از روش‌های مختلف مانند گردشگری، اشتغال‌زایی، فرصت‌های کسب و کار، توسعه و ترویج ورزش در بین مردم، هدایت تغییرات اجتماعی، احیای شهری و غیره شکوفا خواهد کرد. از طرفی، به دلیل تعداد انگشت‌شمار رویدادهای بزرگ ورزشی (مانند بازی‌های المپیک، جام جهانی، بازی‌های قاره‌ای و غیره) رقابت بسیار سختی بین شهرهای کاندید برای پیروزی و کسب میزبانی این رویدادها وجود دارد. علاوه بر این، میزبانی این رویدادها دیگر محدود به کشورهای توسعه یافته نیست و این رقابت در بین کشورهای در حال توسعه نیز وجود دارد. برای مثال، درخواست میزبانی آذربایجان و ترکیه برای میزبانی بازی‌های المپیک و گرفتن میزبانی جام جهانی فوتبال در سال ۲۰۲۲ توسط قطر، نمونه‌ای از این موارد است. پژوهش‌ها نشان داده است که نه فقط گرفتن میزبانی این رویدادها دارای منافع فراوانی است، بلکه درخواست میزبانی این رویدادها به تنهایی آثار و منافع مشابهی با برگزاری رویداد دارد. به عبارتی، شهرهایی که در گرفتن میزبانی موفق نباشند، منافع مشابه شهر میزبان مانند مطرح شدن نام آنها، فراهم کردن زیرساخت‌های ابتدایی و غیره را به دست خواهند آورد. در نهایت به محققان آتی پیشنهاد می‌گردد که مدل‌های مختص به حوزه آینده‌پژوهی در ورزش را طراحی و اعتباریابی کنند. همچنین دیدگاه تمامی ذینفعان را در مورد عوامل مؤثر بر آینده در یک مطالعه پیمایشی بررسی نمایند.

منابع

- تقوی، مصطفی و محقق، محسن. (۱۳۹۶). «مبانی آینده‌پژوهی: تاریخچه، اهداف و دانش: علم انسانی برای عصر جدید». مؤسسه آموزشی و تحقیقاتی صنایع دفاعی، مرکز آینده‌پژوهی علوم و فناوری‌های دفاعی.
- سهرابی، لیلا. (۱۳۹۷). «آینده‌پژوهی ورزش قهرمانی کشور به روش دلفی». پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده تربیت‌بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه علامه طباطبائی.
- رجبی، مجتبی؛ طالب‌پور، مهدی؛ قادری، زاهد و اسدی دستجردی، حسن. (۱۳۹۹). «بررسی آثار برگزاری رویداد ورزشی بر حمایت جامعه میزبان با نقش تعدیل‌گر مشکلات ترافیکی (مطالعه موردی: لیگ ملت‌های آسیایی)». مدیریت و توسعه ورزش. ۱۹(۱)، صص ۲۰۶-۲۲۱.
- همتی مرادآبادی، جمشید؛ سجادی، سیدنصرالله و جلالی فراهانی، مجید. (۱۳۹۷). «تأثیر میزبانی رویدادهای ورزشی بر توسعه شهری». مطالعات مدیریت ورزشی. ۱۰(۵۰)، صص ۱۰۵-۱۲۴.
- یانی، طیب و فتاحی، صمد. (۱۳۹۸). «تأثیر میزبانی رویدادهای ورزشی بر توسعه گردشگری شهری». سومین همایش ملی علوم ورزشی و تربیت‌بدنی ایران، تهران.
- عبدی، شهرام و سجادی، سید نصرالله. (۱۴۰۰). «مدل‌سازی و اولویت‌بندی موانع کسب میزبانی رویدادهای بزرگ بین‌المللی ورزشی در ایران». نشریه مدیریت ورزشی. ۱۳(۲)، صص ۳۷۳-۳۹۰.

شناسایی پیشران‌های آینده کسب میزبانی رویدادهای بین‌المللی ورزشی

- کشاورز، لقمان؛ فراهانی، ابوالفضل؛ رضایی صوفی، مرتضی و ذکایی، حسین. (۱۳۹۴). «تحلیل عاملی نقاط قوت، ضعف، تهدیدها و فرصت‌های اخذ و میزبانی رویدادهای بزرگ بین‌المللی ورزشی در ایران». فصل‌نامه پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی. ۴(۱)، صص ۱۱-۲۴.
- جعفری، الهام؛ شریفی‌فر، فریده و علم، شهرام. (۱۳۹۸). «نقش‌آفرینی زنان در مدیریت ورزش کشور با رویکرد آینده‌پژوهی». مطالعات مدیریت ورزشی. دوره ۱۱، شماره ۵۸، صص ۱۷-۳۸.
- حسینی، محمد مهدی؛ طالب‌پور، جواد و باقری، ایوب. (۱۳۹۸). «مدلی در توسعه شایستگی‌های مدیران با رویکرد آینده‌پژوهی در سازمان‌های آموزشی». پیشرفت‌های نوین در روان‌شناسی، علوم تربیتی و آموزش و پرورش. شماره ۱۵، صص ۱-۱۶.
- Dolles, H. & Soderman, S. (2018). **“Mega-sporting Events in Asia-Impacts on society, Business and Management: An Introduction”**. Asian Business and Management, Volume 7, palgrave Macmillan. p. 119-135.
- Getz, D. (2017). **“Event management and event tourism forecasting council”**. Tourism forecasting council. pp. 115-201.
- Kolotrbork, G. D., & Fatihovna, H. A. (2019). **“Ecological and economic motives of management activity of future managers”**. Ecological and economic motives of management, 4(6), 24-28.
- Kostas, K. and Kaplanidou, K. (2020). **“Event leveraging of mega sport events : a SWOT analysis approach”**. International Journal of Event and Festival Management, Vol. 1 No.3, 2010 pp. 170-185.
- Chen, N. (2018). **“What economic effect do mega-events have on host cities and their surroundings? An investigation into the literature surrounding mega-events and the impacts felt by holders of the tournaments”**. Masters Dissertation in Finance and Investment, University of Nottingham, UK. p. 15-30.
- Rota, K. (2017). **“Islam and the Olympics: seeking a host city in the Muslim world”**. International Journal of Islamic and Middle Eastern Finance and Management, Vol. 4 No. 3, 2011, pp. 211-226.
- Baide, R. and Maneson, V. (2020). **“An Assessment of the Economic Impact of the American Football Championship, the Super Bowl, on Host Communities”**. Reflets et Perspectives, 34, no. 2-3 p.p. 35-46.
- Raper, N. (2016). **“Urheilujohdon eliittin etenemisen kertomuksia: Kasvaen, ajautuen, sattumalta vai pyrkien?”** Jyväskylä Studies in Business and Economics, (166).
- Ratklif, C., & Krszik, H. (2011). **“Maximizing Olympic Impacts by Building up Legacies”**. The International Journal of the History of Sport, 25(14), 1922-1938.
- Rayet, D. (2014). **“How to Become a Sport Safe Club: Guidelines for developing and implementing a sport safety plan”**. Journal of Science and Medicine in Sport, 3(2, Supplement 1, 58-63.
- Ruta, D. (2011). **“Legacy of events”**. presentation. Milan: SDA Bocconi.
- Godet, A. J., Meunier, M. F., & Roubelat, F. (2003). **“Structural analysis with the MICMAC method & actors' strategy with MACTOR method”**. Futures research methodology, 7-10.
- Wicker P., Breuer C., Hennigs B. (2019). **“Understanding the interactions among revenue categories using elasticity measures—Evidence from a longitudinal sample of non-profit sport clubs in Germany”**. Sport Management Review, 15: 318-329.

پروہشگاہ علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی